

Handläggare
Karolina Hellberg
Telefon: 08-50843028

Till
Socialnämnden
2024-08-27

Remiss av Motion om ett modernt och tillgängligt föräldraskapsstödsprogram i grundskolan

Svar på remiss från kommunstyrelsen, Dnr KS 2024/389

Förvaltningens förslag till beslut

1. Socialnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på motionen.
2. Beslutet justeras omedelbart.

Sammanfattning

Kommunstyrelsen har remitterat en motion från Andréa Hedin, Moderaterna, till socialnämnden. I motionen föreslås att kommunfullmäktige beslutar om att relevanta föräldraskapsstödsutbildningar anpassas i syfte att kunna hållas i och tillsammans med grundskolorna samt att modellen testas som ett pilotprojekt på några utvalda grundskolor.

Förvaltningen håller med motionären om vikten av ett tillgängligt och universellt föräldraskapsstöd och att skolan är en viktig samarbetspartner till socialtjänsten vad gäller att informera föräldrar om vilket stöd som finns för dem i frågor relaterade till föräldraskapsstöd. Skolan kan också bistå med lokaler för föräldraträffar. Då föräldrar är en heterogen målgrupp med olika behov och önskemål behöver det finnas olika typer av stöd.

Förvaltningen är positiv till att fortsätta utveckla stadens föräldraskapsstöd på olika sätt för att nå fler föräldrar med det stöd de behöver. Det är också viktigt att det fortsätter ske erfarenhetsutbyte mellan stadsdelsförvaltningarna för att goda exempel ska kunna spridas. Förvaltningen ser att det föräldraskapsstöd som kan erbjudas i samverkan med skolan bör anpassas efter lokala behov och förutsättningar samt gå i linje med övrig samverkan som skolan och socialtjänst har.

Socialförvaltningen föreslår att socialnämnden godkänner tjänsteutlåtandet som svar på motionen.

Bakgrund

Kommunstyrelsen har remitterat ärendet till stadsledningskontoret, socialnämnden, utbildningsnämnden, Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd, Farstas stadsdelsnämnd, Fryshuset och norra innerstadens stadsdelsnämnd. Remisstiden sträcker sig till 2024-08-27.

Ärendet

Kommunstyrelsen har skickat en motion av Andréa Hedin (M) om ett modernt och tillgängligt föräldraskapsstödsprogram i grundskolan. I motionen framförs synpunkten att det finns många fördelar med ett välfungerande, förebyggande föräldraskapsstöd men att spridningen mellan antalet deltagare på föräldraskapsstödsutbildningar i olika stadsdelsområden är stor. Det förklaras av Stockholms stad bland annat med att det finns för få utbildade gruppleddare i vissa stadsdelsförvaltningar, hur utbildningar marknadsförs samt vilka program som erbjuds i stadsdelsområdet. För att öka antalet deltagande föräldrar anser motionären att Stockholms stad behöver pröva nya arbetssätt och föreslår därför föräldraskapsstöd i anslutning till skolans organisation. Förslaget är att utbildningen skulle kunna hållas av exempelvis skolsocionomer, fältassistenter, föräldrarådgivare, socialsekreterare eller familjebehandlare i nära dialog med skolan och gärna med närvaro av lärare och skolledning. I motionen föreslås att:

- relevanta föräldraskapsstödsutbildningar anpassas i syfte att kunna hållas i, och tillsammans med, grundskolorna,
- modellen testas som ett pilotprojekt på några utvalda grundskolor.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen för strategi och utveckling i samråd med utbildningsförvaltningen. Förvaltningsgruppen har behandlat ärendet den 21 augusti 2024. Rådet för funktionshinderfrågor har haft möjlighet att behandla ärendet den 22 augusti 2024.

Jämställdhetsanalys

Jämställdhet innebär att kvinnor och män har samma rättigheter, skyldigheter och möjligheter inom alla områden i livet. Målet för den nationella jämställdhetspolitiken är att kvinnor och män ska ha samma makt att forma samhället och sina egna liv och Myndigheten för familjerätt och föräldraskapsstöd (MFoF) trycker på att arbetet med föräldraskapsstöd är en viktig del i genomförandet av Sveriges jämställdhetspolitik. Enligt Stockholms stads program för ett jämställt Stockholm 2018- 2022 är ett fokusområde att stadens välfärd och service ska vara likvärdig för kvinnor och män, flickor

och pojkar. Rätten till information och tidigt stöd, ska vara lika oberoende kön. Ett jämställt föräldraskap kan främjas genom olika former av föräldraskapsstöd och det finns flera metoder för att arbeta för ett mer jämställt föräldraskapsstöd inom olika verksamheter. Att jobba med jämställdhet inom föräldraskapsstöd handlar både om att nå ut med stöd till både män och kvinnor, att människor ska känna sig inbjudna oavsett kön men också om att det innehåll som föräldraskapsstödet innefattar främjar kunskap om jämställdhet och kan leda till mer jämställt föräldraskap. Att, som motionären föreslår, anpassa ett föräldraskapsstödprogram för att hållas i och tillsammans med grundskolan skulle kunna främja möjligheten för både män och kvinnor att ta del av föräldraskapsstöd. Skolan är en arena dit vårdnadshavare av båda könen per automatik kallas vid möten och har en naturlig ingång till via sina barn.

Barnrättsperspektiv

För att garantera och främja barnkonventionens rättigheter ska samhället ge lämpligt stöd till föräldrar och vårdnadshavare då de fullgör sitt ansvar för barnets uppfostran. Det är viktigt med ett tillgängligt, behovsanpassat och jämlikt föräldraskapsstöd, vilket är ett fortsatt utvecklingsområde inom staden.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen delar motionärens syn på vikten av föräldraskapsstöd och att nå ut till fler föräldrar i staden. Att hitta olika sätt att tillgängliggöra och nå föräldrar med information och stöd är viktigt ur flera perspektiv.

Bakgrund föräldraskapsstöd

Föräldraskapsstöd är ett brett begrepp som enligt MFoF innebär olika insatser, aktiviteter och verksamheter riktade till föräldrar som stärker föräldraförmågan och relationen mellan föräldrar och barn. Det kan handla om att ge föräldrar kunskap, råd och vägledning kring barns rättigheter, hälsa och utveckling men också om att stärka föräldrarnas relation till varandra eller det sociala nätverket runt familjen. Samhällets stöd till föräldrar kan ges i ett främjande perspektiv på universell nivå, mer förebyggande på en selektiv nivå eller direkt till de som har någon form av problem på en indikativ nivå. Syftet med föräldraskapsstöd är att främja barnets hälsa och utveckling.

Svenska och internationella studier visar att föräldraskapsstöd har positiva effekter på både föräldrar och barn. Effekterna ses i högre grad hos yngre barn och vid riktade insatser. Stödet kan bidra till ett positivt samspel i familjen och minska bråk och konflikter. Studier har också visat på hälsoekonomiska vinster vid satsningar på föräldraskapsstöd.

Under sitt barns uppväxt kan alla föräldrar stöta på olika typer av utmaningar i sitt föräldraskap där stöd från samhället kan göra skillnad. Föräldrar är ingen homogen grupp utan har olika behov beroende på den egna situationen och utifrån barnets behov och ålder. Stockholms stads föräldraskap behöver därför finnas tillgängligt via olika arenor, av olika aktörer och i skiftande former och format för att nå fram till och passa de olika behoven föräldrar har. Föräldraskapsstöd kan erbjudas via digitala eller fysiska träffar, i grupp eller individuellt.

Föräldraskapsstöd till föräldrar i Stockholms stad

Föräldrar i Stockholms stad erbjuds föräldraskapsstöd av både externa verksamheter såsom till exempel mödra- och barnhälsovården men också av stadens egna verksamheter. Utöver socialtjänsten är öppna förskolan, förskolan och skolan viktiga verksamheter relaterat till föräldraskapsstöd. Medarbetare inom förskola och skola är ibland själva gruppleddare i föräldraskapsprogram men kan framförallt fungera som ambassadörer för föräldraskapsstöd genom att informera, länka och vägleda föräldrar till det stöd som kan passa dem. Förskolan och skolans lokaler kan också användas för träffar.

I Stockholms stad finns manualbaserade program som är framtagna av PLUS på Framtid Stockholm, socialförvaltningen,¹ i samarbete med andra. Några av programmen är universella och riktar sig brett till alla föräldrar med barn i en viss ålder. Andra program är mer riktade till föräldrar i olika målgrupper. Några exempel på program är Alla Barn i Centrum (ABC), Komet, Föräldraskap i Sverige och Tryggare barn. Stadsdelsnämnderna erbjuder också föräldrar individuella, kostnadsfria råd- och stödsamtal utan biståndsbeslut. Antalet samtal är begränsat utifrån rådande lagstiftning. Omfattningen av stöd utan individuell behovsprövning kommer sannolikt kunna ges i större omfattning när en ny socialtjänstlag träder i kraft.

Skolor och socialtjänst i samverkan gällande föräldraskapsstöd

Skolorna i Stockholms stad samverkar på många sätt med socialtjänsten för att bidra till goda uppväxtvillkor hos barn och unga. I de olika stadsdelsområdena har man utvecklat sin samverkan med utgångspunkt i den lokala kontexten och tillgängliga resurser. Det kan innebära att skolorna informerar om

---

¹ PLUS på Framtid Stockholm, socialförvaltningen, utvecklar, utbildar och förvaltar föräldraskapsstödsprogram och andra insatser som främjar barns utveckling. Inom PLUS finns exempelvis ABC, som riktar sig till alla föräldrar, Tryggare barn, som är en insats till föräldrar som fått en orosanmälan om våld mot barn och samspeletsprogrammet Komet som riktar sig till föräldrar vars barn har ett utagerande beteende. PLUS samarbetar tätt med stadsdelarna i Stockholm och med ledande forskare inom respektive område.

föräldraskapsstöd på föräldramöten, utvecklingsamtal och via skolwebb, att föräldrarådgivare eller andra deltar på föräldramöten och berättar om det stöd föräldrar kan få alternativt att föräldrarådgivare använder tid på föräldramötet till att låta föräldrarna prova innehåll ur föräldraskapsstödsprogram. PLUS har tagit fram filmer om ABC som kan användas vid marknadsföring av föräldraskapsstödsprogram vid föräldramöten.

I motionen föreslås att skolsocionomer, fältassistenter, föräldrarådgivare, socialsekreterare eller familjebehandlare skulle hålla i föräldraskapsstöd på skolorna i nära samarbete med skolans personal. Oavsett vilken personalgrupp som skulle ha ansvaret för ett sådant upplägg behöver konsekvensanalyser av vad det innebär för medarbetarnas övriga uppdrag göras.

Ett exempel på föräldraskapsstöd på skolors föräldramöten

Spånga-modellen är ett exempel på föräldraskapsstöd på föräldramöten. På fyra skolor i Järva stadsdelsområde (Bromstenskolan, Solhemsskolan, Spånga grundskola och Sundbyskolan) finns ett nära samarbete relaterat till föräldramöten. En föräldrarådgivare från socialtjänsten deltar på föräldramöten för förskoleklass, årskurs 4 och årskurs 7 och erbjuder föräldrarna tre tillfällen enligt det lokalt framtagna programmet *De tre bästa råden*. *De tre bästa råden* bygger på principerna i ABC och Komet men är nedkortat till tre tillfällen á en timme. Den första timmen får alla föräldrar ta del av vid ett ordinarie föräldramöte. Det andra och tredje tillfället är fristående från skolans ordinarie föräldramöten och alla föräldrar bjuds in att delta även på dessa. Att erbjuda denna kortare variant har väckt intresset för föräldraskapsstöd i stort bland föräldrar på de aktuella skolorna. En annan positiv effekt är att skolan länkar betydligt fler föräldrar än tidigare till individuell kontakt med socialtjänstens föräldrarådgivning. I höst kommer cirka 500 föräldrar till elever på dessa fyra skolor att ta del av det första tillfället av *De tre bästa råden*.

Förvaltningens sammanfattade synpunkter

Förvaltningen är positiv till att fortsätta utveckla stadens föräldraskapsstöd på olika sätt för att nå fler föräldrar med det stöd de behöver. Mycket bra görs redan och det arbetet behöver fortsätta. Det är också viktigt med ett fortsatt erfarenhetsutbyte mellan stadsdelsförvaltningarna för att goda exempel ska kunna spridas. Förvaltningen ser att föräldraskapsstöd som kan erbjudas i samverkan med skolan bör anpassas efter lokala behov och förutsättningar samt gå i linje med övrig samverkan som skolan och socialtjänst har.

Socialförvaltningen föreslår att socialnämnden godkänner tjänsteutlåtandet som svar på motionen.

Veronica Wolgast Carstorp
Socialdirektör
Socialförvaltningen

Lina Blombergsson
Avdelningschef
Socialförvaltningen

Bilaga

1. Motion om ett modernt och tillgängligt föräldraskapsstödsprogram i grundskolan

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Veronica Wolgast Carstorp, Socialdirektör	2024-08-15
Lina Blombergsson, Avdelningschef	2024-08-15